U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **H. V. H.**, zast. JUDr. Milenou Kudějovou, advokátkou, se sídlem Lidická 47, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2012, č. j. 47 Az 3/2012 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 5000 Kč. Částka 5000 Kč bude žalobci vrácena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2012, č. j. OAM-153/LE-BE02-ZA09-2012, a rozhodl dále, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany se zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobcem uváděné skutečnosti vedoucí k jeho vstupu do řízení o udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu ve smyslu § 12, § 13, § 14 ani § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas prostřednictvím své právní zástupkyně kasační stížnost. V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že podle jeho názoru krajský soud pochybil, když jej vyzval ke sdělení, zda souhlasí s rozhodnutím o žalobě bez jednání přípisem v českém jazyce a nikoli ve vietnamském jazyce. Tím byl stěžovatel připraven o možnost uplatnění svých práv v rámci jednání u krajského soudu. Dále namítl, že žalovaný ani krajský soud se dostatečně nevěnovaly jím tvrzeným důvodům žádosti o mezinárodní ochranu, tj. obavám z tíživé sociální situace a obtížného zajištění práce v zemi původu.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil přípisem ze dne 1. 3. 2013, kterým navrhl odmítnutí, eventuelně zamítnutí, kasační stížnosti s odkazem na soudní judikaturu, která stěžovatelem vznesené námitky vyvrací.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na *www.nssoud.cz*).

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a namítal, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany došlo k porušení jeho ústavně garantovaných práv, když mu krajský soud doručoval procesní poučení ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. pouze v českém jazyce, kterému nerozuměl, a nebylo pak v jeho silách posoudit následky své nečinnosti. Přitom byl stěžovatel připraven jednání se zúčastnit a za pomoci tlumočníka blíže a osobně své důvody podání žaloby přednést. Stěžovatel rovněž namítá, že i napadené rozhodnutí krajského soudu mu bylo doručeno pouze v českém jazyce a poukazuje na právní názor II. senátu Ústavního soudu ve věci sp. zn. II. ÚS 186/05 podle něhož nejde o rovnost stran v soudním řízení, neovládá-li jeden z účastníků český jazyk a je poučován o procesních záležitostech pouze v českém jazyce.

Dalším důvodem pro podání kasační stížnosti bylo podle stěžovatele nesprávné posouzení důvodů jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, když je přesvědčen o tom, že jím uvedené důvody jsou dostatečné pro takový postup, obává se nebezpečí vážné újmy spočívající v tom, že nenalezne adekvátní práci a ocitne se tak ve zcela neřešitelné sociální situaci.

Krajský soud v kasační stížností napadeném rozsudku konstatoval, že skutková zjištění žalovaného plně odpovídají spisovému materiálu a byla žalovaným i řádně zhodnocena, napadené rozhodnutí netrpí nedostatky odůvodnění ve vztahu k důvodům udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ani k doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu. Závěry žalovaného shledal krajský soud přiměřenými a správnými. Krajský soud

konstatoval, že námitky týkající se problematického stěhování ve Vietnamu a nedodržování pracovněprávních předpisů mající za následek nebezpečí úrazů jsou účelové, neboť jednak je stěžovatel neuplatnil v azylovém řízení ale až v řízení před soudem a jednak nijak nedoložil jejich relevanci. Jediným a pravým důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je podle krajského soudu snaha stěžovatele zlegalizovat si touto cestou pobyt na území České republiky, což ostatně sám stěžovatel výslovně uvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany. To koneckonců koresponduje i se zjištěním, že stěžovatel vstoupil do azylové procedury až v souvislosti se zadržením policejním orgánem České republiky.

Námitky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti považuje Nejvyšší správní soud za nepřijatelné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly.

Stěžovatel v průběhu azylového řízení uvedl, že důvodem jeho odjezdu z vlasti byla snaha najít si zaměstnání v České republice. O mezinárodní ochranu se rozhodl požádat, protože se nechce vrátit do Vietnamu, kde by si obtížně hledal práci s dobrým platem. Žádné jiné důvody pro svou žádost neměl, v zemi původu nikdy neměl žádné potíže se státními orgány.

Z uvedeného je tak podle Nejvyššího správního soudu zřejmé, že to byly výlučně ekonomické důvody, které představovaly pro stěžovatele impuls k vycestování ze země původu.

K ekonomickým problémům žadatelů o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již mnohokrát vyjádřil, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, dle kterého *v žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) a skutečnost, že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Ke stěžovatelem vyjádřené obavě, že v případě návratu do své vlasti bude vystaven nebezpečí vážné újmy spočívající v tom, že nenajde adekvátní práci, Nejvyšší správní soud uvádí, že z výpovědi stěžovatele ve správním řízení, ani z obsahu spisu, nevyplývá žádná skutečnost, která by mu mohla takovou vážnou újmu definovanou v § 14a odst. 2 zákona o azylu způsobit. Z výpovědi stěžovatele je zřejmé, že důvody stěžovatele jsou čistě ekonomického charakteru (snaha najít si adekvátní a dobře placené zaměstnání) a nepředstavují tak, jak vyplývá z výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu, důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

Stěžovatel rovněž namítá, že i přes znalost stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2005 sp. zn. Pl. ÚS – st. 20/05 (které uvádí, že základní právo garantované v čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina) nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení; všechna citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na stránce

nalus.usoud.cz) je přesvědčen o tom, že krajský soud v řízení o jeho žalobě proti rozhodnutí správního orgánu porušil jeho právo garantované čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. d) a e) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. To se mělo stát tím, že poučení podle § 51 odst. 1 s. ř. s. o následcích nevyjádření se k výzvě soudu do dvou týdnů ohledně souhlasu účastníků s rozhodnutím bez nařízení jednání mu bylo doručeno pouze v českém jazyce, kterému nerozuměl, a nebylo pak v jeho silách posoudit následky své nečinnosti. Přišel tak o možnost zúčastnit se jednání a za pomoci tlumočníka z vietnamského jazyka blíže a osobně své důvody podání žaloby proti správnímu rozhodnutí přednést. Stěžovatel přitom odkazuje na názor Ústavního soudu projevený v nálezu ze dne 8. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 186/05, v němž druhý senát Ústavního soudu zaujal stanovisko, podle něhož mj. *tam, kde existuje pochybnost o tom, zda je účastník řízení s ohledem na své jazykové znalosti schopen adekvátně reagovat na výzvu soudu ke splnění procesních povinností nebo uplatnění procesních práv v českém jazyce (nebo na ni v důsledku téhož nereaguje vůbec), je třeba úkon soudu provést rovněž v jazyce, kterému účastník řízení rozumí, anebo mu ustanovit tlumočníka*. Nejvyšší správní soud tuto námitku nepovažuje za relevantní. Odkaz na citovaný nález druhého senátu Ústavního soudu totiž není příléhavý, neboť jednak se Ústavní soud od právního názoru vysloveného v tomto nálezu výslovně odchýlil shora citovaným stanoviskem pléna ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS – st. 20/05, jednak na stěžovatelovu situaci ani nález druhého senátu Ústavního soudu nedopadá. Ve věci, v níž druhý senát Ústavního soudu dospěl ke shora uvedenému názoru, byla totiž žaloba správním soudem odmítnuta, neboť žalobce neodstranil vady svého podání ani na výzvu soudu, které podle svých slov nerozuměl. Tím, že byla žaloba odmítnuta, nedošlo k meritornímu projednání jeho námitek vůči rozhodnutí správního orgánu. To se však v projednávané věci nestalo; naopak, stěžovatelova žaloba byla projednána a krajský soud se vyčerpávajícím způsobem vypořádal se všemi námitkami stěžovatelem uplatněnými. Vzhledem k jejich charakteru by ani jejich případný bližší a osobní přednes, o jehož absenci stěžovatel opírá důvodnost své kasační stížnosti, nemohl přinést jiný výsledek řízení. Stěžovatelova správní žaloba totiž neuspěla nikoli proto, že jeho námitky nebyly dostatečně osvětleny či vyloženy (což by mohlo případné ústní jednání ve věci zhojit), ale fakt, že uplatněné námitky nebyly shledány důvodnými.

K danému problému nadto odkazuje Nejvyšší správní soud i na nález čtvrtého senátu Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2005 sp. zn. IV. ÚS 189/05, v němž Ústavní soud jasně vyložil, že *iniciativa k uplatnění zvažovaného práva* (tj. práva na ustanovení tlumočníka, pozn. NSS) *přísluší tomu, kdo komunikujícímu jazyku nerozumí*. Podle tohoto nálezu je možno dovodit, že vždy záleží na účastníkovi řízení, zda na eventuální procesní výzvu, které nerozumí, aktivně odpoví alespoň tím, že požádá o ustanovení tlumočníka, nebo zůstane procesně nečinný s tím, že akceptuje následky této nečinnosti. V projednávané věci zůstal po doručení výzvy předsedy senátu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. stěžovatel zcela nečinný.

Pokud jde o námitku, že napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze bylo stěžovateli rovněž doručeno pouze v českém jazyce, konstatuje Nejvyšší správní soud, že problematika doručování soudních rozhodnutí pouze v českém jazyce byla mnohokrát řešena jak Nejvyšším správním soudem, tak Ústavním soudem. Odkázat je tak možné zejména na výše citované stanovisko Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2005 sp. zn. Pl. ÚS 20/05, podle něhož základní právo garantované čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a

svobod nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení a naopak, nebo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2006, č. j. 3 Azs 343/2005 - 6, v němž bylo konstatováno, že *pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce je zněním autentickým, není povinností soudu zasílat účastníkovi řízení překlad takového rozhodnutí do jeho mateřského jazyka*. Doručení rozsudku v českém jazyce nezpůsobuje porušení práv stěžovatele založených čl. 37 odst. 4 Listiny. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 52/2004 – 45 pak platí, že *z žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka, než v jakém byl vyhotoven. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce, jakožto projev svrchovanosti českých státních orgánů nad územím České republiky, je zněním autentickým a pro všechny dotčené subjekty závazným*.

Obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byly již předmětem množství rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, namátkou lze uvést například rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, podle kterého, *za situace, kdy námitky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného, nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise*, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že *nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelkou předložených nebylo přihlédnuto a nebyly označeny žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty.*

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Stěžovatel pak z vlastní iniciativy uhradil na účet soudu soudní poplatek ve výši 5.000 Kč, ačkoli cizinec je ve věcech mezinárodní ochrany osvobozen od soudních poplatků, což se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti [§ 11 odst. 2 písm. i), § 11 odst. 3 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích soud vrátí poplatek, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o vrácení zaplaceného poplatku. Ten bude žalobci vrácen do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 21. března 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu